

Keller Lipótné

A képen az anyai nagyszüleim családja, a Reich és Keller família látható. Alsó sor: balról jobbra a nagyapám, Keller Lipót, mellette nagyanyám, Reich Etelka és testvérei, Reich Kamilla, Reich Milcsi. A felső sor balról jobbra haladva: dédanyám, Keller Samuné Fischer Fáni kezében az egyik gyerekekkel, Keller Mórral, mellette a nagymamám testvérei, Reich Alajos, Reich Artúr és Reich Adolf. A kép a Városligetben készült 1897 májusában, majális és családi összejövetel alkalmával. A nagyanyám egy jómódú, ortodox famíliának a tagja volt. A Reich Mór dédapám iskolatulajdonos és iskolaigazgató volt, és a Trefort Ágostonnak volt a jó barátja, aki mikor a saját iskolájával és kollégiumával a tűzsdekrach után csődbe ment, akkor kinevezte Reich Mórt a kiskunfélegyházi állami gimnázium élére iskolaigazgatónak. A Reich dédapámnak a második házasságából születtek azok a gyerekek, akiket én ismertem, a nagyanyám és a testvérei. A nagyanyám volt a legidősebb, Artúr volt utána, Lajos (Alajos) és Kamilla. A Reich dédapámnak az első házasságából pedig volt két gyereke. Az egyik a Milcsike volt, a másik az Adolf. Korán meghalt a dédapám, mert szívbajos volt, és akkor elég nehéz anyagi helyzetbe kerültek, mert hát ott volt öt-hat gyerek, és hiába volt ő igazgató, a nyugdíjból elég nehéz volt öt-hat gyereket nevelni. A család a dédapa halála után jött

föl Pestre. Pesten a Szerecsen utca 26-ban vettek ki lakást, a második emeleten. A nagyanyámat a dédapám taníttatni akarta. Nagyon szerette volna tanárnak, de a nagyanyám rettenetesen utálta az iskolai munkát. Kiváló tanuló volt végig, és jól beszélt három nyelvet, de ő varrni akart. Pesten egy elég jó helyen szabadult mint varrónő, és aztán amikor úgy adta a sors, akkor ő abból meg is élt. Ugyanennek a háznak a pincéjében laktak a nagyapámék. A család persze nem nagyon volt elbűvölve attól, hogy a művelt, okos polgárlány, Reich Elvira pont a pincelakó gyerekével esik szerelembe. 1895-ben házasodtak össze. Azután elköltöztek a Holló utcába, majd később, 1903-ban visszaköltöztek a Szerecsen utca 33-ba, ahol együtt laktak a sógoraival, és a nagyanyám volt a család feje. A Reichek soha nem tekintették igazán rokonoknak a nagyapámat. Az nagyon furcsa volt, amikor a nagyanyám testvérei találkoztak a nagyapámmal, nem azt mondták, hogy Lipót, hanem Keller úr. Tartották a kapcsolatot, de ő Keller úr volt. Három lépés. Nem a nagyapám nem akarta a kapcsolatot tartani, de hát a Reichek nem felejtették el, hogy a nagyapám annak a pincelakó prolinak volt a gyereke. Hiába volt, hogy a nagyapám százszor többet olvasott, műveltebb volt, mint bármelyik Reich, de azt nem felejtették el neki. Nekem a családi ideálomat a nagyapámék jelentették, nem az apámék családja. Ez egy harmonikus, vidám, a gyerekeket maximálisan humanista szellemben nevelő família volt. A nagyapám haláláig olvasott. Hetvenéves korában halt meg, tüdőrákban. Heinét vittem be neki a halála előtt, az volt a kedves költője. És teli volt az ágy környéke könyvekkel. Nem olyan volt, mint a többi Keller fiú vagy lány, mert azok aztán soha nem vettek könyvet a kezükbe. Ő egy kivétel volt a Keller famíliában, meg kell hogy mondjam. Volt ugyan egy testvére, akit eléggé szerettem, a Simon, a bátyja. Nagyon aranyos volt, csak hát egész más. Ő nyomdász volt, meg szedő, korrektor. Az is értelmes volt, de azért nem is közelítette emberileg a nagyapámat.